

**BESLUIT van GS van Utrecht**

DATUM	24 maart 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-2264	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8242CEFF	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	1 december 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Abstederschans en Zaanseschans in Nieuwegein

Op 1 december 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. namens Wits Utrecht B.V., voor de locatie Abstederschans 1-47 en Zaanseschans 2-48 in Nieuwegein (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-2264.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis voor de periode van 1 augustus 2022 tot en met 1 januari 2023.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op renovatiewerkzaamheden aan twee appartementencomplexen met 24 woningen in het plangebied, gelegen aan de Abstederschans 1-47 en Zaanseschans 2-48 in Nieuwegein. Werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de verblijfplaatsen van de aangetroffen dieren betreffen het herstellen van voeg- en metselwerk, reinigen, inspecteren en repareren van het dak, gevelisolatie, vloerisolatie, houtrothersel en schilderwerk. Daarnaast worden er rondom beide complexen steigers geplaatst. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellis pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 1 augustus 2022 tot en met 1 januari 2023.

III. Procedure

Op 11 februari 2022 en 21 februari 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

"Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad. Het project kan derhalve niet op een andere locatie uitgevoerd worden. Het betreft het isoleren van woningen en dat is per definitie strikt locatie gebonden. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie nodig is om de woningen te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn op dit moment onvoldoende geïsoleerd, waardoor in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Indien geen renovatie van de woningen wordt uitgevoerd zullen de woningen daarnaast op termijn onbewoonbaar worden, wat zal gaan leiden tot sloop van de woningen. Sloop van de woningen leidt tot grotere ecologische nadelen dan renovatie of isolatie, omdat dit het verlies betekent van alle verblijfplaatsen inclusief de woningen waar de beschermde soorten zich in vinden, terwijl bij renovatie de woningen blijven bestaan en kunnen worden voorzien van alternatieve verblijfplaatsen."

Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten veroorzaken. Bekend is immers dat vleermuissoorten, huismus en gierzwaluw in vergelijkbare aantallen in andere woningen en gebouwen in de steden en dorpen voorkomen."

Werkwijze

"Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. In de woningen worden voorzieningen getroffen voor de beschermde soorten. Daarbij wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de aanwezige beschermde soorten. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen."

Planning

"Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Het maakt voor de werkzaamheden zelf namelijk niet uit wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ecologisch deskundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculeerd wordt."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. De werkzaamheden betreffen het herstellen van voeg- en metselwerk, reinigen, inspecteren en repareren van daken, houtrotherstel, schilderwerk en aanbrengen van gevel- en vloerisolatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden. Het huidige energielabel van de appartementencomplexen is energielabel C. Uit de bijgeleverde offerte voor

spouwmuurisolatie van Isolatie Specialist van 23 maart 2021 blijkt dat door de isolatiewerkzaamheden de woningen energiezuiniger worden.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee paarterritoria vastgesteld bij het appartementencomplex Abstederschans 1-47, en één paarterritorium bij het appartementencomplex Zaanseschans 2-48. Bij appartementencomplex Abstederschans bevindt zich één paarterritorium aan de oostgevel van het complex, het andere paarterritorium bevindt zich aan de westgevel van het complex. Bij het appartementencomplex Zaanseschans bevindt het paarterritorium zich aan de noord- en oostgevel van het complex. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn twee paarterritoria vastgesteld bij het appartementencomplex Zaanseschans 2-48. Eén paarterritorium bevindt zich aan de westgevel van het complex met een invliegopening in een stootvoeg, het andere paarterritorium bevindt zich aan de zuidgevel van het complex met een invliegopening in een stootvoeg naast de regenpijp tegen de dakrand. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten.

De locatie van de aangetroffen verblijfplaatsen is weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

Landelijk: De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste 4 jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2020). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig.

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Wits Utrecht B.V.;
- Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Nieuwegein.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen


Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Regionaal en lokaal: De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Nieuwegein is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort binnen de stadsgrenzen. Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt er vanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft.

Ruige dwergvleermuis

Van de ruige dwergvleermuis met name gegevens beschikbaar van paarverblijfplaatsen in de nazomer. Afgezien van enkele uitzonderingen zijn kraamkolonies niet bekend in Nederland, daarnaast gebruiken ruige dwergvleermuizen holtes in bomen als kraamverblijven. Omdat een groot deel van de populatie afkomstig is uit gebieden ten noordoosten van Nederland is de jaarlijkse aanwas onder meer afhankelijk van omstandigheden in het voortplantingsgebied. Hierdoor kunnen de aantallen van jaar tot jaar fors verschillen. Dit maakt het lastig om uitspraken te doen over de staat van instandhouding en wordt deze beoordeeld als onbekend.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden er drie paarterritoria van de gewone dwergvleermuis en twee paarterritoria van de ruige dwergvleermuis vernield, worden de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 en 5 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij middels het stellen van voorschriften extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar legen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 2 van het "Activiteitenplan en ontheffingsvraag Abstederschans en Zaanse Schans te Nieuwegein" door Ecologisch Adviesbureau Viridis van november 2021 van (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.
11. Het ongeschikt maken van de gebouwen binnen het plangebied dient plaats te vinden in de periode van 15 augustus tot en met 15 oktober. Indien de weersomstandigheden tot oktober niet voldoende geschikt zijn, dan kan bij uitzondering het ongeschikt maken ook uitgesteld worden tot en met 31 oktober. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen mag enkel worden uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor tenminste drie aaneengesloten dagen minimaal 10°C zijn.
12. Indien binnen de periode genoemd in voorschrift 11 de weersomstandigheden niet voldoende geschikt zijn, kan het ongeschikt maken ook plaatsvinden tussen 15 april en 15 mei 2023 wanneer de avondtemperaturen voor tenminste drie aaneengesloten dagen minimaal 10°C zijn.
13. Na het ongeschikt maken dient maximaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of er nog dieren aanwezig zijn. Deze controle dient door een deskundige⁶ uitgevoerd te worden.

Na afloop van de werkzaamheden

14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.
15. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten. Na de realisatie van de permanente voorzieningen dienen ook weer de geldende gewenningsperioden gehanteerd te worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

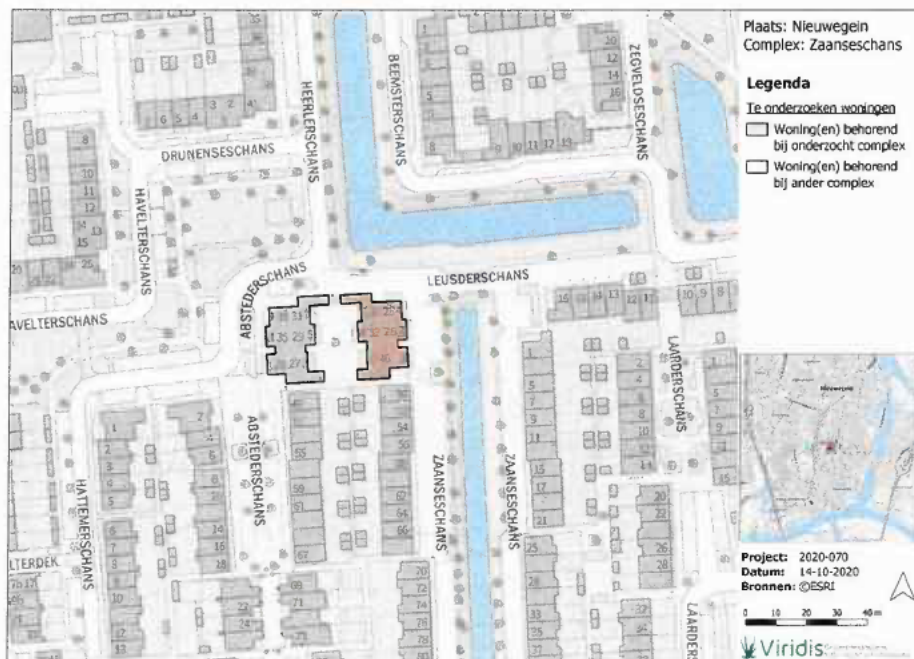
Appartemencomplex Abstederschans 1-47



Figuur 1.1 | Overzichtsk kaart van de onderzochte woningen

(Bron: "Vleermuis en broedvogelonderzoek Mitros, 2020 Abstederschans 1-47 te Nieuwegein" door Ecologisch adviesbureau Viridis van 30 oktober 2020)

Appartemencomplex Zaanseschans 2-48



Figuur 1.1 | Overzichtsk kaart van de onderzochte woningen

(Bron: "Vleermuis en broedvogelonderzoek Mitros, 2020 Zaanseschans 2-48 te Nieuwegein" door Ecologisch adviesbureau Viridis van 30 oktober 2020)

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen



Tabel 1.2 | Specificatie van de aangetroffen verblijfplaatsen

Straat en huisnummer	Soort	Type verblijfplaats	Locatie
Abstederschans			
1-47 (oneven)	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Oostgevel
1-47 (oneven)	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Westgevel
Zaanseschans			
2-48 (even)	Ruige dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Stootvoeg, westgevel
2-48 (even)	Ruige dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Stootvoeg naast regenpijp tegen de dakrand, zuidgevel
2-48 (even)	Gewone dwergvleermuis	Paarverblijfplaats	Noord- en oostgevel

(Bron: "Activiteitenplan en ontheffingsvraag Abstederschans en Zaanseschans te Nieuwegein" door Ecologisch Adviesbureau Viridis van november 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

2 Mitigerende en compenserende maatregelen

2.3 Mitigatie en compensatie vleermuizen

Het mitigeren van negatieve effecten op vleermuizen bestaat uit twee onderdelen:

1. het voorkomen van het doden van dieren,
2. het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen.

Dit wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten uitgevoerd. De specifieke mitigerende maatregelen zijn hier beschreven. In Tabel 2.2 is een planning weergegeven van de uit te voeren mitigatie en compensatie.

De plaats waar deze mitigatie en/of compensatie moet worden uitgevoerd wordt veelal per huisnummer aangeduid. Deze locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de locatie plaats.

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de kwetsbare periode en de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de complexen. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ecologisch deskundige.

2.3.1 Voorkomen van doden

- Alle complexen die binnen deze aanvraag vallen worden op plaatsen waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn voorafgaande aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie details en voorwaarden in Bijlage B).
- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen zoals opgenomen in voorschrift 11 en 12 van dit besluit.
- Er wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of het gebouw, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog gebruikt wordt door vleermuizen. Deze controles worden bij voorkeur gedaan door in de ochtend bij het inzwermen te controleren of de exclusie functioneert en dieren buitensluit (twee uur voor zonsopgang). Wanneer dit niet mogelijk is worden de controles uitgevoerd in de avond (twee uur na zonsondergang).
- Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van de complexen dan zal het hiervoor omschreven proces herhaald worden tot dat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen.
- Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

2.3.2 Gebruik van steigers

- Bij het bouwen van steigers en tijdens de werkzaamheden moet rekening worden gehouden met invliegopeningen van de verblijfplaatsen van vleermuizen die behouden blijven of zijn aangebracht. Het gaat hier specifiek om de stootvoegen, kantpannen en de tijdelijke vleermuiskasten. Deze mogen door de steigers niet worden afgedicht. De steigers zullen in verband met het in/uitvliegen van vleermuizen op gerichte plaatsen niet voorzien worden van doeken/schermen en zullen onder begeleiding van een ecooloog geplaatst worden om te verzekeren dat de in/uitvliegopeningen vrij van obstructies zijn.

2.3.3 Paar- en zomerverblijven

Tijdelijke alternatieven

- Er moeten minimaal 20 verblijfplaatsen voor de gewone en ruige dwergvleermuis worden aangeboden. Hiertoe worden er twee tijdelijke verblijfplaatsen aan de kopse kanten aangeboden op de woningen (Figuur 2.1):
 - o Abstederschans 8, 18, 49 en 67
 - o Zaanseschans 1, 21, 50 en 68
 - o Leusderschans 11 en 16
- De tijdelijk alternatieve verblijfplaatsen worden voor 15 februari 2022 geplaatst door Bureau Viridis. Zie Bijlage C voor omschrijving en kaders voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen.

De tijdelijke vleermuiskasten zijn kasten gemaakt van Okoume FSC hout plaatmateriaal 15mm en een geëxpandeerde kurk binnenzijde van 20mm met een afmeting van 140x290x570cm (Afbeelding 1).



Afbeelding 1 | Type tijdelijke vleermuiskast.

(Bron afbeelding 1 -type tijdelijke vleermuiskast: Verzoek om aanvullende gegevens ontheffingsaanvraag renovatiewerkzaamheden Abstederschans en Zaanse Schans Z-WNB-RI-REG-2021-2264 van 21 februari 2022)

Permanente alternatieven

- Er moeten minimaal 20 verblijfplaatsen voor de gewone en ruige dwergvleermuis worden aangeboden. Hiervoor worden in metselstenen aangebracht. Het betreft hier 20 geschakelde inbouwstenen (bestaande uit IB VL 06 + IB VL 07 met één invliegopening of vergelijkbaar, zie bijlage D). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de twee complexen Abstederschans 1-47 en Zaanse Schans 2-48 (Figuur 2.1).
- De permanente verblijfplaatsen worden na het uitvoeren van de werkzaamheden geplaatst door de aannemer.

Tabel 2.1 | De kwetsbare periodes per soort(groep). In deze periode mogen er geen werkzaamheden plaatsvinden die negatieve invloed hebben op de genoemde soorten.

Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis												

Tabel 2.2 | Planning van de uit te voeren werkzaamheden. Hierbij is rekening gehouden met de kwetsbare periodes en gewenningsperiodes voor de beschermde soorten uit tabel 2.1.

	Jaar 2022											
Werkzaamheden	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Plaatsen tijdelijke verblijfplaatsen vleermuizen												
Gewenningsperiode vleermuizen												
Ongeschikt maken vleermuizen												
Start werkzaamheden												



Figuur 2.1 | Overzichtskaat met locatie van de alternatieve verblijfplaatsen zowel tijdelijk als permanent.

Bijlage B. Exclusion flaps

In lid 1 van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming staat beschreven dat het verboden is om beschermde dieren opzettelijk te doden. Het uitvoeren van werkzaamheden waarbij aanwezige dieren verwond of zelfs gedood kunnen worden houdt een overtreding van deze artikelen in. Het is daarom noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen om dit zo veel als mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten op korte termijn, d.w.z. dat de maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel verminderen van effecten voorafgaande en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. De maatregelen worden volgens een vast stramien uitgevoerd, conform de bestaande kennisdocumenten welk onderstaand toegelicht is.

'Exclusion flaps' worden gebruikt om stootvoegen en andere invliegopeningen af te sluiten, op zo'n manier dat in het object aanwezige vleermuizen er wel uit kunnen komen, maar er niet meer in. Doormiddel van stugge klapdeurtjes kan een dier er via de ruwe ondergrond makkelijk uit kruipen, maar niet meer terug in. De flaps of tunneltjes worden op maat gefabriceerd van 300 micron stug doorzichtig plastic en met montagekit bevestigd aan het object, ductape zorgt ervoor dat het geheel vast blijft zitten totdat de kit droogt.



De werking van dergelijke klepjes. Overige openingen worden met isolatie materiaal dichtgemaakt.

'Exclusion flaps' mogen enkel worden geplaatst in de minst schadelijke periode van vleermuizen, buiten de kraamperiode en winterrust (afhankelijk van de functie). Dat wil zeggen dat de exclusion flaps geplaatst kunnen worden tussen 1 april t/m 1 mei, en/of tussen 15 augustus t/m 1 november.

Exclusion flaps mogen één maand voorafgaand aan het einde van de gewenningsperiode aangebracht worden.

Het afplakken van de verblijfplaatsen wordt enkel uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.

Bijlage C. Voorwaarden voor vleermuizen

De aanwezige verblijfplaatsen gaan door de voorgenomen werkzaamheden verloren. De functionaliteit zal, indien geen maatregelen genomen worden, verloren gaan. Het is daarom noodzakelijk om dit verlies van verblijfplaatsen te mitigeren. De maatregelen zorgen met name voor het mitigeren van effecten *op lange termijn*, d.w.z. dat de mitigerende maatregelen voornamelijk gericht zijn op het voorkomen dan wel te verminderen van negatieve effecten op verblijfplaatsen die als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden vernietigd worden.

Alternatieven kunnen kant en klare inbouw voorzieningen zijn of simpele aanpassingen in een bestaand ontwerp zoals boeiborden of betimmering. Volgens de vigerende richtlijnen (Kennisdocumenten van BIJ12) volgen de volgende standaarden:

- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.
- Alternatieve kraamverblijfplaatsen worden bij voorkeur niet verder dan 50 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst waarbij minimaal 1 van de alternatieve kasten binnen 1 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst wordt.
- De onderrand van de kasten bevinden zich minimaal 2.80 meter boven de grond en/of een horizontaal vlak (bijvoorbeeld boven een plat dak van een aanbouw).
- De kasten moeten vrij aanvliegbaar zijn. Vermijd obstakels en lichtbronnen in de buurt van de kasten.

Gewenningsperiodes

Bij het plaatsen van de alternatieve verblijfplaatsen dient er rekening te worden gehouden met de gewenningsperiodes zoals vermeld in de kennisdocumenten. Dit houdt in dat:

- Alternatieve zomerverblijfplaatsen voor <10 gewone dwergvleermuizen 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden geplaatst dienen te worden, waarbij alleen de actieve periode van de vleermuizen geldt (april-oktober).
- Alternatieve paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis 6 maanden voorafgaand aan het paarseizoen geplaatst dienen te worden (15 februari).
- Indien 1 alternatieve verblijfplaats zich bevindt op de locatie van de huidige verblijfplaats is een gewenningsperiode niet nodig, maar indien mogelijk qua planning wel wenselijk.
- Voor de ruige dwergvleermuis geldt een gewenningsperiode van 1 maand in de actieve periode (april-oktober) voor alle functies.

Bijlage D. Compensatie voor vleermuizen

Type inmetSELstenen

Er zijn diverse modellen inmetSELstenen in omloop. Welk model het meest geschikt is hangt af van de situatie en zal door een deskundige bepaald moeten worden. Het realiseren van alternatieve kraamverblijven is steeds maatwerk en wordt per locatie bekeken.

De hier volgende inmetSELstenen zijn te koppelen waardoor er uit meerdere compartimenten bestaande grote ruimtes ontstaan. Deze stenen zijn inzetbaar wanneer het onwenselijk is dat vleermuizen in de spouw komen of wanneer geen spouw aanwezig is. Overigens is het wel mogelijk om via deze kasten vleermuizen toegang aan de spouw te bieden. Om deze kasten goed te laten functioneren, gelden de volgende voorwaarden:

- Bij de gewone- en ruige dwergvleermuis worden minimaal met een factor 4 nieuwe verblijfplaatsen gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als de verblijfplaats die verloren gaat.
- Er worden minimaal twee kasten aan elkaar gekoppeld voor een grotere kans op succes.



IB VL 04 (Vivara-pro)



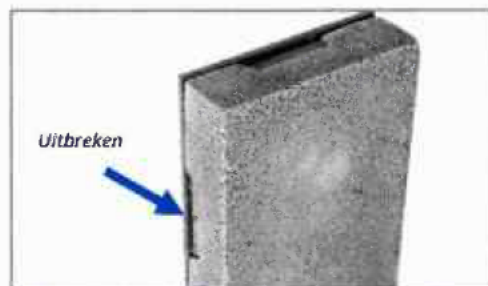
IB VL 06 (Vivara-pro)



IB VL 07 (Vivara-pro)



IB VL 06 gekoppeld met een IB VL 07



Bij het schakelen van kasten dient het tussenschotje eruit gebroken te worden.

(Bron: "Activiteitenplan en ontheffingsvraag Abstederschans en Zaaeschans te Nieuwegein" door Ecologisch Adviesbureau Viridis van november 2021)